

# DEBRECENI ÚJSÁG

Előfizetési ár halvból és vidéken:

Egy óra 70 korona. Negyedévre 170 korona.  
Félévre 340 korona. Egész évre 660 korona.

Mentelenk hétévi kivételével minden nap.

Feladványok és levelezések

THAN GYULA



Szerkesztőség és kiadóhivatal

Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt. E címenél.  
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében

Egy szám ára 3 korona

## A diadalmas' szövethozat.

Azok a nagy gazdasági változások, amelyeknek az egész világ színtere volt a XVIII. század vége felé, az egész politikai és társadalmi berendezkedésre is nagy hatással voltak. Köztudomású, hogy erre az időre esnek azok a nagy felfedezések, amelyek lehetővé tették a természetnek a gépekre való alapítását, úgy szintén akkor zajlik le a francia forradalom is, mely szintén nagyban hozzájárult egy más világ kialakulásához. Az új állapotok némelyeknek felettébb kedveztek, lehetővé tették számukra nagy vagyonok gyűjtését, viszont, az érem másik oldalát nézve, lehetetlen meg nem látnunk azt a nagy nyomort is, amely éppen a dolgok megváltozott rendjének volt a következménye.

A gondolkodók csakhamar meglátták azt, hogy a dolgoknak ilyen irányban való tovább fejlődése minő veszélyeket rejt magában és azon fáradoztak, hogy megtalálják, habár csak elméletileg is, a helyes és követendő utat. Rengeteg elmélet alakult ki ennek következtében, melyek közül nem egyet lemosolyog a mai idők közgazdasága, viszont létrejöttek olyanok is, amelyek a későbbi fejlődés során életképeseknek bizonyultak. Nagyjában két főcsoportra oszthatnók az ily módon létrejött elméleteket, melyek közül az elsőbe tartoznak azok, melyeket a szocializmus fogalma alá szoktak sorolni, a másodikokat pedig alkotná a szövethozati gondolat eszmekört. Bár ez a felosztás talán nem eléggé pontos, azt hisszük, hogy az elmondandóknak szolgálhat kiindulási alapul.

Szinte köztudomású az a nagy irodalom, amely a szocialista ideál mellett és ellene kialakult. A mozgalomnak nagy számban akadtak hívei és ellenzői: az előbbiek sokszor egymás között is harcra keltek, a saját rendszerüket akarván feltüntetni az igazi szocializmusként.

Ezen hangos küzdelmekkel szinte egy időben indult meg egy másik mozgalom, melynek hazája Anglia s szinte öntudatlan megindítója a „rochedalei takácsok”. Az a mondás: „Gyümölcsről ismerjük meg a fát”, ezen két különböző mozgalom értelmi szerzőinek kutatásánál is az eszünkbe juthat. Nem annyira a két mozgalom különböző erkölcsi súlyára gondolunk ezután, mint inkább egyéb sajátosságaira. Mert hiszen természetes az, hogy a szabadidősök által ki-

gondolt szocialista elméletek és a gyakorlati emberek által a gyakorlati élet küzdelmei közt kialakult szövethozati gondolat között nagy különbségeket fogunk találni. A híveiknek földi paradicsomot ígérő és a „világforradalmat” hirdető, nagyhangú proféták és a józnan szövethozati mozgalma egészen más képet mutat. Előbbiek 1875-ben Gothában létrejött, ugynevezett „gothai program”-ban formulázták először a szocialdemokrata párt programját: általános, titkos választójog, állandó hadsereg helyett népőrség, vasárnapi munkaszünet, munkásvédelmi törvények alkotása. De ez a program csak a látszat kedvéért volt, az igazi munka titokban folyt. 1890-ben jött létre a szocialdemokrácia étappéjaként az „erfurti program”, mely azt a hiányos újítást tartalmazza, — hogy innen kezdve a szocialdemokrácia nem forradalmi, hanem parlamentáris autonóm célja felé haladni.

Azóta mindjobban észlelhető a szocialdemokrácia jobbfelé való eltolódása. Aki a „Sozialdemokratische Monatshefte” füzeteit olvassa, sűrűn találkozik hennük olyan cikkeivel, melyek a mozgalomnak mindig konzer-

vativebb irányban való eltolódását sürgetik, nem győzik ostorozni a szocialdemokrácia tehetetlenségét ezekben a súlyos időkben, amikor pedig a párt agjai olyan fontos pozíciókat töltenek be Németország vezető helyein.

Az oly nagy hévvel megindított szocialista mozgalom tehát kezd veszteni élességéből, kezdi belátni, hogy az út, amelyen eddig haladt, nem vezet célhoz. A szövethozati eszmék, amelyek nem könyvekből merítették tudományukat, nincs okuk arra, hogy frontot változtassanak. Aszerínyen és csendesen megindult mozgalom változatlan irányban nyil-egyenesen halad célja felé.

Nagyon jó tudni az előadottakat éppen mostan, amidőn a szövethozati eszme rohamosan kezd tért hódítani, hogy a mozgalom ereje alapelveinek igazságában és nem a konjunkturákban van s hogy azok a tudós szocialisták, akik poros könyvük mögül olyan fölényesen tudják lemosolyogni az ellenvéleményen levőket, hovatovább kezdik belátni saját tévedéseiket és mindinkább világosabban és tisztábban kezd előttük állani a szövethozati igazsága.

Bernát Gyula dr.

## Az új kormány bemutatkozott a nemzetgyűlésen.

Bethlen István miniszterelnök elmondta a kormány programját. Revízió alá veszik a kivételes intézkedéseket, A keresztény egységet meg kell erősíteni. Az egységes párt kérdése. A királykérdéshez nem nyul a kormány.

Budapest, dec. 7.

A nemzetgyűlés mai ülése iránt mondkívül nagy volt az érdeklődés. A parlament épülete előtt a közönség tömegekben várta az ismert politikusok megérkezését. A képviselők már háromnegyed 10 órakor csoportosan kezdtek jönni és a kormány tagjai is egymásután érkeztek meg a miniszteri bejáróhoz. A folyosón már 10 óra előtt igen élénk volt az élet és a mai ülés lefolyásáról beszélgettek egyes képviselők. A karzatok is zsúfolásig megteltek. A diplomáciai karzaton a missziók Budapestben tartózkodó több tagja jelent meg.

Bottlik József alelnök 10 óra 20 perckor nyitotta meg a nemzetgyűlés ülést.

A kormány részéről jelen voltak Bethlen István gróf miniszterelnök, a miniszterek közül pedig Mayer János, Kállay Tibor, Tomcsányi Vilmos, Hegyes-

gróf, Bernolák Nándor, Vass József és Bánffy Miklós gróf.

Az alelnök jelentette, hogy több felirat érkezett be, melyeket sorrendben olvastak fel. — majd vasadi Balogh Györgynek a nemzetgyűlés jegyzőjének lemondó levelét olvasták fel.

Indítványozta az elnök, hogy a tárgyalási anyag között szerepeljen a vagyonváltás ügye is.

### A fogva levő politikusok mentelmi ügye.

Ezután következik Rubinék Tivadarnak, a mentelmi bizottság előadójának jelentése, Andrássy Gyula gróf, Rakovszky István, Sigray Antal gróf és Beniczky Ödön mentelmi ügyében. Ezzel kapcsolatban jelentik, — hogy Simonyi István kisebbségi véleményét terjesztett be. Kéri, hogy mindkét jelentést nyomassák ki és osszák szét és a sürgősségre tekintettel már a

legközelebbi ülés napirendjére tűzessék.

Bottlik József alelnök jelentette, hogy Andrássy Gyula gróf, Rakovszky István, Sigray Antal gróf, Beniczky Ödön, Borovicsinyi Gyula és Gratz Gusztáv védők által kérvényt adtak be, amelyben kéri mentelmi ügyük sürgős letárgyalását és kérdik, hogy rendes, vagy statáriális eljárás alá kerül-e ügyük.

A Ház hozzájárulásával a mentelmi bizottság jelentését a legközelebbi ülés napirendjére tűzték ki.

### A miniszterelnök beszéde.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök állott fel szólásra.

A parlamenti szokásnak megfelelően bátor vagyok tájékoztatni a Házat a kormányzatnak irányelveiről. Előbb azonban legyen szabad a kormány részéről is hozzájárulnom a betérjesztett három indítványhoz melyet a mentelmi bizottság előadója jelentett be. Magam is sürgősnek és fontosnak tartom az ügyek tárgyalását. Igaz, hogy ez által a kormány bemutatkozása és a kormányprogram feletti vita halasztást fog szenvedni, bár miután a kormány indemnitást fog kérni, azzal a kéressel fordulok a Házhoz, hogy járuljon hozzá ahhoz, hogy a kormányprogram és az indemnitás vitája egyesíthessék.

Parlamenti szokás, hogy kormánybemutatkozásor a közállapotok egész mezejére kiterjedő programot adjon a kormányelnök. Amikor áprilisban a kormány programját kifejtettem, kiterjeszkedtem az összes politikai kérdésekre. Kifejtettem azokat az elveket, melyekre a kormányzat támaszkodni kíván. Kifejtettem a nemzeti keresztény és agrár irányzatot. Kifejtettem azokat az eszközöket, a melyeket igénybe venni óhajotunk. Az akkor kifejtettekhez hozzáadni valóm nincs.

Ha mégis a mai viszonyok között bizonyos változtatás látszik szükségesnek a kormány politikája irányában, ez nem elveinkre, hanem csakis azon eszközökre és módszerre vonatkozik, melyeket a változott viszonyok között követnünk kell. Foglalkozom tehát első sorban azzal a kérdéssel, hogy miért, miben és milyen mértékben tartom szükségesnek a mi viszonyok között a politikai módszer bizonyos változtatását. Amikor áprilisban az akkori kormány programját előadtam, hogy amíg az Oroszországban nagy erővel jelentkező bolszevizmus fenyegető

szélyt jelent az országra amíg Európában bolsevista propaganda van, amíg nagy anyagi eszközök segítségével igyekeznek forradalmasítani az egész Európát, amíg szomszédainknál bizonyos iníciálási politika foly, amíg ott bizonyos ragályt mesterségesen fenntartanak, hogy Magyarország közviszonyait is megromtsák, addig nem lehet figyelmen kívül hagynunk azt, hogy a közszabadságok terén nem lehetünk el odáig, ameddig azt tenni szerenénk. Azóta a viszonyok változtak. Az orosz bolsevik katonai hatalom visszafejlődésben van. Európában a bolsevik propaganda még folyik, azonban sikere hanyatlóban van. Ebből a helyzetből bizonyos következtetéseket kell levonnunk és ezeket a közkeveitásokat a legnagyobb örömmel vonjuk le.

#### Kivételes intézkedések revíziója.

Az utóbbi időben gyakran vádoltak bennünket azzal, hogy mesterségesen szabadságellenes politikát folytatunk. Merem állítani, hogy tisztán a közrend és az állam érdekéi vezettek intézkedéseinkben oly annyira, hogy egyik-másik téren szigorúbb rendszabályokat voltunk kénytelenek fenntartani. A viszonyok változával elhatároztuk, hogy megtegyük a szükséges lépéseket abban az irányban, hogy lehetőleg gyorsan és tökéletesen visszatérjünk azokhoz a békebeli állapotokhoz, amelyek a szabadságjogokat teljes mértékben biztosítják Magyarországon. Már a nyár folyamán kilátásba helyeztük, hogy revízió alá fogjuk venni a kivételes hatalom alapján tett intézkedéseket és ennek folyamán már a legközelebbi napokban a Ház elé terjesztjük azokat a jelentéseket, amelyek a kivételes hatalom alapján tett intézkedéseket, túlnyomó részben megszüntetik és csak azokat tartják fenn, amelyek a mai viszonyok között ma is feltétlenül szükségesek.

A kibekítés munkáját már megkezdeltük azoknál a munkásrétegekknél is, amelyek eddig a kormányval ellentétben állottak. Ismételni kívánom azokat a rendszabályokat, amelyeket a béke érdekében fontosnak tartok. A gyülekezési jog terén a szabadságot bővebben fogjuk értelmezni. Az egyenlő elbánására helyezzük a fősúlyt és ebben az irányban megfelelő rendszabályokat fogunk létesíteni. Az egyes szakszervezetek panasszal fordulnak a kormányhoz, hogy az egyes hatóságok elutasítják bennük velük. E téren is a szakszervezeteknek a teljes szabadságot akarjuk biztosítani, természetesen abban az esetben, ha ők garantálják, hogy pártpolitikai célokat kizárnak tevékenységükből. Ami pedig az amnesztia-rendeletet illeti, azt már a nemzetgyűlésnek is bejelentettük, hogy a velencei egyezményvel kapcsolatban az osztrákokkal való megállapodás alapján jött létre az amnesztia, de a kormány nem gondolt arra, hogy ezt a rendeletet más osztályokra is kiterjessze. A kormány tehát új amnesztia-rendeletet fog kibocsátani, amely a társadalmi renddel és a közbiztonsággal szemben elkövetett bűncselekményekre is ki fog terjedni.

A kormány az internáltak ügyét

is revízió alá veteti. Gondoskodni kívánunk arról, hogy a rendelet végrehajtásában a méltányosság és a humanizmus érvényesüljenek, különösen abban a tekintetben, hogy első sorban a kenyérkereső internáltak vétsenek figyelembe. Ami a gyorsított büntvádi eljárást illeti, az már augusztus havában meg volt szüntetve de attól kezdve a statáriális eljárás maiglan is fennáll, azokkal a kommunistákkal szemben, akiknek ügye még elintézésre vár. Ezeknek az ügyeknek befejezésével mindenesetre a statáriális eljárás is megszűnik. Igen sok panasz érkezett a bányamunkások részéről a miatt, hogy a bányamunkások még most is katonai felügyelet alatt vannak. Tudva levő, hogy a Teleky-kormány három kormánybiztost nevezett ki, még pedig katonai, termelési és szén-kormánybiztost. Ezt a hármat most összehívjuk és a katonai kormánybiztosságot minden esetre megszüntetjük.

A sajtó-cenzúra vonatkozólag a kormány elhatározta, hogy a legközelebbi napokban teljes mértékben meg fogja szüntetni.

#### A zsidókérdés.

A kormány már a nyár folyamán kísérletet tett arra nézve, hogy a munkásokkal olyan közéletet létesítsen, amelyben a bérmegállapításnál a munkás és munkaadó egymás közötti megállapodása nyerjen kifejezést. A kormánynak álláspontja mindenesetre az, hogy a bérmegállapításnál fel kell állítani egy ilyen bizottságot, de a kezdeményezést a kormány mindenesetre fenntartja magának. Kérjük a munkásosztályokat, jöjjenek végre tudatára annak, hogy a mai nehéz viszonyok között minden téren az állam érdekeit tartásuk szem előtt és erejükkel ne pazarolják hasztalan harcokra. Cél a keresztény egységet megerősíteni és a gazdasági erőket megerősíteni. Sajnálatos, hogy a zsidók annak idején hadat üzentek a magyar nemzet történelmi tradícióinak és a történelmi tradícióktól elfordult elemnek gazdasági erejére támaszkodva kivételes pozíciót nyernek. Mindenesetre ezeket az erőket nem akarjuk eltávolítani magunktól, ha újra visszatérnek nemzeti ideáljaink megvalósításához. A nemzeti lélek forradalmesimulását tovább nem tűrjük. Minden kinek ebben az országban megelégedést, szabad fejlődést, jogokat, teljes szabályi és vagyoni biztonságot nyújtunk. Meg vagyunk győződve róla, hogy ha ezen az uton haladunk, a zsidóknak azon elemi, amelyek a destrúció elnyomására törekednek, magunkhoz vonhatjuk a nemzet építő munkában.

#### Az egységes párt.

Most áttérek a legfontosabb kérdésre, az egységes párt megalakítására. Az egységes párt megerősítését szükségesnek láttam, a pártokhoz való felszólítást pedig azért, mert ennek a parlamentnek munkája és a nemzet érdeke függ ettől. Először is a választójogi reform sürgős végrehajtására van szükség, másodsor pedig arra, hogy ez a két párt a keresztény párt és kiszáza párt, amelyek a nemzeti demokráciának kifejezői, egymás mellé álljon, harmadszor pedig ennek a közép rétegnek semmi körülmények között nem szabad önző politikát

folytatni és arra kell törekednie, hogy asszimilálja az egyik oldalon azokat az erőket, amelyek már a múltban való tevékenységüknél fogva méltók a nemzeti építő munkára, a másik oldalon pedig azokat a becsületes munkásokat, akik tanúságot tettek erkölcsi emelkedettségükről. Igen sok oldalról azzal támadnak bennünket, hogy egész Európában koalíció uralkodik.

Nem fogok elcsüggedni abban a munkában, amelyet megindítottam, meg vagyok győződve róla, hogy a nemzet érdekeit képviselem akkor, amikor iparkodom lerontani azokat a válaszfalakat, amelyeket az egyes pártok közé felállítottak. Ugy látom a nemzet jövőjét biztosítva, ha a pártok teljesen egybe-forrva, kezét kézbe téve megalakítják ebben az országban a nemzeti demokráciát. (Nagy taps.)

Ami pedig a királykérdést illeti, ehhez a kérdéshez a kormány nem fog hozzászólni. Ezen kérdés elintézését kellő diplomáciai előkészület nélkül végrehajtani nem lehet.

#### Reformok.

A választójogi megalkotása mindenekelőtt sürgős. A Friedrich-féle választói jog nem felel meg a mai körülmények, mert az akkori kormány rendelettel bocsátotta ki. A helyzet ma egészen más. Ez a választójogi a nemzeti demokrácia uralmát tenné tönkre.

A kormány a földreform végrehajtását elő fogja segíteni. Már a napokban rendeletet ad ki, hogy mindazok, akiknek 1000 holdon felelő birtokuk van, természetben fizessék a vagyonválságot. Gondoskodni fog a kormány arról, hogy a házhelyekről szóló törvénynek teljes mértékben eleget tegyenek és a már megkapott házhelyeken házak létesüljenek, amiket a tulajdonosok kölcsön útján építenek meg.

Igen sok reformra van szükség. Itt van a munkásbiztosítási reform, az egyesületek és szakszervezetek szabályozásáról szóló törvényjavaslat, a női munka és gyermekmunka szabályozásáról szóló javaslat, a közalkalmazottak gyógykezeléséről és a rokkantak ellátásáról szóló törvényjavaslatok.

#### Alkotmányjogi javaslatok.

Az alkotmányjogi javaslatok csak a karácsonyi szünet után következnek. A nemzetgyűlés sok hasznosat és jót alkotott, új érának vetette meg alapjait az 1920-21-iki évben. Megalkotta a földreformot. De ez a nemzetgyűlés sok szenvedélynek és meddő vitának is volt színhelye. Most fog eldőlni, hogy a nemzetgyűlés emlékeket hagy-e maga után a nemzet történelmi lapjain.

Elnök szünetet rendelt el és jelentette, hogy fél 1 órakor áttérnek az interpellációkra.

Szünet után Bottlik József alelnök napirendi indítványt tett, amely szerint a Ház legközelebbi ülését holnapután délelőtt 10 órakor tartja, amelynek tárgya lesznek Temesváry István indítványának megokolása, a mentelmi bizottság jelentése a letartóztatott képviselők ügyében és a kormányprogram felett meginduló vita.

#### Apponyi a letartóztatott politikusokról.

Ezután Apponyi Albert gróf emelkedett szólásra, aki kérte az elnököt, hogy tegyen meg minden intéz-

kedést arra nézve, hogy hártassék el minden akadálya annak, hogy a letartóztatott képviselők mentelmi ügyük tárgyalásánál a Házban megjelenjenek és képviselői jogukat gyakorolhassák. Nem akar a nemzetgyűlés jogosságának kérdésével foglalkozni, arról van csak szó, hogy a letartóztatásban levők meg vannak fosztva annak a lehetőségétől, hogy a Háznak mentelmi ügyükben a kellő felvilágosítást megadhasssák. Semmi olyan forrástól nem szabad elzárkózni, amelyre a helyzet tisztázása szempontjából okvetlenül szükség van.

Bottlik József alelnök kijelenté, hogy nincs abban a helyzetben, hogy a letartóztatott képviselőket a nemzetgyűlés elé hívassa, amely nyílen precedens nincs arra, hogy a nemzetgyűlés a képviselőket saját mentelmi ügyekben a Ház teljes ülésén meghallgassa volna.

Tomcsányi Vilmos igazságügy-miniszter helyeselte Bottlik Józsefnek az Apponyi indítványára adott válaszát. A házszabályok értelmében a mentelmi bizottságnak kötelessége, hogy az eléje tartozó ügyekben az anyagot összeállítsa és a Ház elé terjessze.

#### Interpellációk.

Ezután rátértek az interpellációkra.

Kiss Menyhért interpellációjában kérte a földmivélsügyi minisztert, van-e tudomása arról, hogy a szegedi háromszögben az 1920-iki évi 30-ik t.-c. még mind ez ideig nincs végrehajtva. Hajlandó-e egy egy szakaszos törvényjavaslatot benyújtani, amely felhatalmazza a földbirtok-rendező bíróságot arra, hogy megállapítsa a kiosztandó földeket.

Az interpellációt kiadták a földmivélsügyi miniszternek.

Czegledi András a pénzügyminiszterhez intézett interpellációjában kérte, hogy van-e tudomása arról, hogy a hadinyereség, jövedelem és vagyonadó kivétele alkalmazásával aránytalanságok történtek. Második interpellációját a miniszterelnökhöz intézi, kérte hajlandó-e a kormány a legsürgősebb törvényes intézkedéseket megtenni az érdekelt gazdaközönség megnyugtására a vagyonválság kérdésében.

Lingauer Albin interpellációjában Windischgrätz herceg letartóztatásának körülményeit mondta el, majd kérte, van-e tudomása a kormánytól, hogy Windischgrätz herceg letartóztatásának körülményeit mondta el, majd kérte, van-e tudomása a kormánytól arról, hogy Windischgrätz herceget a csehek elfogták. Hajlandó-e a jogtalanság megforlására, hogy Windischgrätz herceg szabadlábra helyeztessék.

Az ülés 2 óra után ért véget.

**VIRÁGNYELV** A SZERELEMRENDELÉSÉRE, MIT JÁTSZUNK? RECEPTEK ANŐSZÉPSÉG ÁPOLÁSÁRA REJTVÉNY KÉPEK VALAMENNYI EGY FÜZETBEN **ÖT KORONÁÉRT** KAPHATÓ A DEBRECENI UJSÁG KIADÓHIVATALÁBAN

**Legszebb kalapok, divatos formákban és színekben. Frank Edénél a megyeháza mellé.**

## Immaculata ünnepe a Mária-kongregációban.

Szeptélefenfogantatás ünnepét minden esztendőben meleg bensőséggel ünneplik meg a Mária-kongregációk. Ez ünnep tárgya, a szeptélefen élet-ideál, t. i.: a kongregációk eszménye. A tiszta, nemes, eszményi életnek a családban, hivatalban, a kongreganista működése terén való érvényesüléséért dolgoznak. Fő-ünnepükön tehát, Immaculata napján meleg szeretettel jönnek össze égi pártfogójuk a Bold. Szűz tiszteletére.

A helybeli 3. kongregáció is méltó módon iparkodik megünnepelni e napot. Reggel mind-egyik kongregáció testületileg vesz részt a szent áldozásban, az urak- és urnók-kongregációja reggel 8 órakor és fél 10 órakor a templomban, a tanítónőképző-sők intézetük kápolnájában.

Délután kettős ünnepélyel szentelik meg e napot. 4 órakor ugyanis a templomban ünnepélyes tagavatás lesz, amikor dr. Lindonberger János prelátskanonok az urnók és urleányok kongregációi tagjaivá avatja a főlvendöket, a régebbi tagok pedig megújítják felajánlásukat.

A templomi ünnepély után 5 órakor a róm. kath. főgimn. dísztermében díszgyűlést tartanak a következő tárgysorozattal:

1. Égek ékesége. Éneklő a tanítónőképző énekkara.

2. Megnyitó. Mondja Mellau Márton

3. Körössy A.: Szeptélefen fogantatás ünnepére, szavalja Fekete Olga.

4. Bragha: Angyalok éneke. Éneklő Ferenczy Viktorné, Kis-Érik hegedűn Piribauer Ferenc, zongorán Piribauer Ferencné, zongorán Kollentz Rezső.

5. Ünnepi beszéd. Mondja Kőrödi-Katona János.

6. A kongreganista érem. Színmű. Irta Kincses István. Előadják a tanítónőképzősők kongregációjának tagjai.

Belépődíj nincs. Szíves adományokat a kongregációk céljára köszönettel fogadtatnak.

## Az új postai díjak.

2 kor, 50 fill. a levélpórtó.

Az új postatarifa tervezet a következő árakat állapítja meg: A távirtdíj forgalomban bel-földi szódíj 250 K. díjminimum 25. Külföldi forgalomban leszámlolás alá nem eső szódíj 6 korona. díjminimum 60 korona, leszámlolás alá eső forgalomban pedig Németországba 9 kor. 50, Franciaországba 28 kor. 50, Angliába 41 kor. 50, Svájcba 22 kor. fizetendő. Távbeszélő főállomás díja Budapesten 3000 kor., vidéken 1500. Mellékállomás Budapesten 1500, vidéken 600. Egyszeri beszélgetés díja 70, Berlinen át 50 és ezenkívül még 17 korona meghívási díj fizetendő.

A postai díjtételek a következők: Levél 20 grammig 2,50 kor., külföldre 6 kor., levelezőlap bel-földön 150 kor., külföldre 3, étel és szer csomag 1 kgr.-ig 8 kor., 5 kgr.-ig 13 kor.

A telefon-díjtételeknek megvitatása céljából értekezlet lesz.

## December 13-ára meg kell lenni a nyugatmagyarországi népszavazásnak.

Paris, dec. 7. A nagyköveti értekezlet foglalkozott a soproni népszavazás fogantatásának kérdésével és elhatározta, hogy a népszavazást legkésőbb december 13-án meg kell ejteni.

## A helyi vasut pöre az autóforgalmi ellen.

A bíróság eltiltotta az autót, hogy a Bikáig járjon.

Az elmúlt nyáron történt, hogy az autóforgalmi társaság Berettyóújfaluból Debrecenbe gépkocsijáratokat indított a Biká szálodáig. Ezt az autóközlekedést kifogásolta a villamos vasut igazgatósága s hivatkozott a várossal kötött szerződésre, mely szerint a város területén másféle közlekedési eszköznek nem lehet joga rendes járatokat fenntartani.

A városi tanács döntése dacára az autóforgalmi társaság fityult a helyi vasutra s az autót továbbra is a Biká szálodáig szállította a közönséget.

A villamos vasut erre persze vitte a dolgot. A debreceni kir. járásbíró Sáfár László dr. kir. járásbíró tárgyalta tegnap ezt a pört, melyben a vesztes az

autóforgalmi lett.

Nevezetesen a bíróság kimondta, hogy a villamos vasutnak fennáll az a kizárólagos joga, hogy Debrecen utcáin csak ő vasuti állomásig és onnét. Berettyóújfaluba közlekedtetni a gépkocsikat, de a városba nem jöhet be.

A bíróság kimondta azt is, hogy ha az ítélet után az autóforgalmi mégis a Bikáig járatná az automobilt, úgy minden egyes utért tartozik 10 ezer koronát a helyi vasutnak kártérítésként.

Az ítélet birtokon kívül felebezhető még. Nem valószínű ezek után, hogy a berettyóújfalui automobilt megköszöntje azt, hogy a Piac utcán végig du-börögjön.

## A városi adóhivatal zsufoltsága.

Nem az alkalmazott sok,  
a helyiség kevés.

Debrecen város törvényhatósági bizottságának december hó 1-iki közgyűlésén egyik bizottsági tag szövegezte a városi adóhivatal zsufoltságát. Azt a következőket mondta le az adóhivatali helyiségek zsufoltságából, hogy sok az adóhivatali alkalmazott. Revíziót kívánt. A személyzet létszámának csökkentését.

És a közgyűlés fel is hívta a tanácsot, hogy tegyen előterjesztést az adóhivatali személyzet létszámának redukálására vonatkozóan.

Furcsának találtuk ezt a dolgot. Mindig azt halljuk, hogy az adóhivatal személyzete kevés. Most pedig a közgyűlésen azt mondják, hogy oly sokan vannak, nem tudnak egymástól dolgozni. Megkérdeztük dr. Vásáry István adóügyi tanácsnokot, hogy mi hát az igaz. Következőket mondta:

— Az adóhivatal személyzete nem nagy a felszaporodott munkához, hanem ellenkezőleg, kicsi. A zsufoltság oka az, hogy kicsik, egészségtelenek a helyiségek, amiről már szóban is, írásban is jelentést tettem a tanácsnak és kértém, hogy az adóhivatal helyiségeit bővítsék. Nagyon ideje volna már, ha foglalkoznának a tanács a városház-épületnek kétemeleteresre való felépítésével. Új városháza építéséről beszélni nem lehet, viszont a mostani városházán nem férnek el a hivatalok. Ha a két üresedésben levő tanácsnoki állást betöltik, nem lesz hivatalos helyiség részükre.

— Az adóhivatal személyzet-

létszámának csökkentéséről szó sem lehet. Sőt, új embereket kell majd felvenni, ha a forgalmi adó kezelését átveszi a város. A forgalmi adó kezelésének vállalásának első feltétele különben az, hogy helyiségeket kapjunk.

## A számadó csikós fizetése.

60.000 korona, föld, lakás,  
fűtés és jószágirtás.

Sóvágó Imre, Debrecen város törzsménésénél alkalmazott számadó csikós felmondott. Huszonöt év óta áll a város szolgálatában, kötelességét mindig becsületesen teljesítette, azonban betegeskedő lett, nem tudja most már pontosan ellátni a — hivatalát. Ezért mondott fel ez év végére.

Tehát a város törzsménese mellé az új évről, új számadócsikóst kell felfogadni. Erre nézve Udvarhelyi Géza tb. tanácsnok, városgazda előterjesztést tett a városi tanácsnak. A számadócsikósi állásra megfelelőnek artja Nádasdy István balmazújvárosi lakost, aki bár fiatalember még, a horobágyi ciframénésnél öt évig volt számadó csikós. Ez a Nádasdy István hajlandó új évről beállani, a következő évi fizetés mellett: hatvan-ezer korona készpénz, két herélt ló négy számos marha, három kocastrés (egy évi szaporulatával), hetven liba tartásának megengedése a Hortobágyon, négy hold szántóföld használata, lakás és tűzfa.

A városgazda hozzáfűzi ehhez a fizetési igényhez, hogy nem is sok, amit Nádasdy István kíván, merthát két bojtárt is kell tartani s azokat fizetéssel, két pár csizmával, kosztal ellátni.

## A debreceni közigazgatási tanfolyam.

A vizsgálóbizottság tagjai.

Budapest, dec. 7.

A belügyminiszter a debreceni községi közigazgatási tanfolyamon szervezett községi közigazgatási vizsgálóbizottság ba ki-nevezte a vizsgálóbizottság elnökéül Szomjas Gusztávot Hajdúvármegye főispánját, Pákozdy Sándor alispánt, a tanfolyam igazgatójává dr. Cseke Sándor vármegyei árvaszéki elnököt és dr. Hunyadi Imre alispánt, a tanfolyam helyettes igazgatójává A vizsgálóbizottság helyettes elnökéül: Nagy József ny. miniszteri tanácsost, dr. Czeglédi Mihály vármegyei tiszti főügyészt, dr. Hrpay Gábor vármegyei főlevéltárnokot és dr. Ethey László vármegyei árvaszéki elnököt.

A vizsgálóbizottság kerdező tagjaiul a külső szakértők köréből Tóth Aurél, Nagy Kálmán és dr. Baróti Zoltán kir. táblai bírákat, dr. Körössy Kálmán ügyvédet, az ügyvédi kamara elnökét, dr. Tukács Dezső ügyvédet, dr. Papp Sándor főszolgabíró, Nagy Sándor községi jegyzőt, Harsányi Béla községi jegyzőt, Simon Pál községi jegyzőt és Papp Sándor ny. községi jegyzőt. A vizsgálóbizottságok elnöke Szomjas Gusztáv főispán helyettese Pákozdy Sándor alispán.

## A korona 0-85

Tőzsdei jelentések.

Zürichi zárlat: Berlin 245, New York 520, Páris 3925, Milánó 2250, Brüssel 3775, Kopenhága 9775, Stockholm 12475, Krisztiania 7525, Madrid 7425, Buenos-Aires 167 és fél, Budapest 65, Zágráb 19, Bécs 15.

## Sajtópör.

A törvényszék ítélete.

A debreceni törvényszék ma hirdette ki az ítéletet Roskovitz Arthur debreceni hírlapíró és Szabó Gyula segédlelkész a Hajdúbüszömény és Vidéke szerkesztőjének sajtópörében.

Ullmann Salamon debreceni kereskedő indította ellenük a sajtópört, ama cikkek miatt, amelyekben megírták, — még a román megszállás idején — hogy Ullmann Salamon Nagyváradra cukrot indított utnak. Utközben a cukrot, amelyről kiderült, hogy dropszucker, a románok befoglalták és eljárás indítottak, amely azonban azzal végződött, hogy Ullmann tisztázta magát, a cukorszállítmány nem az övé volt, arra nem kellett kivétel engedély, mivel dropszucker volt.

A törvényszék most Roskovitz Arthurt 4000 kor. fő és 70 kor. mellékbüntetésre, Szabó Gyulát 500 kor. fő és 100 kor. mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet indokolása kimondja, hogy csempészés nem forgott fenn, mert a cukorka akkor szabadforgalom tárgya volt.

Az ítélet jogerős.

**Jfi. Kardos László halála.****A Baross Szövetség gyásza.**

A debreceni kereskedő társadalom oszlopos tagjának, ifj. Kardos Lászlónak elhunytával súlyos csapás érte a Baross Szövetség helyi fiókját. Debrecen közgazdasági életében hathatósan közreműködő és jelentős szerepét játszó Baross Szövetség megalakításában még a megszállás alatt tevékeny részt vett ifj. Kardos László, aki szak tekintélyével és puritán jellemével mindig hathatós támogatója volt a közgazdasági ténykedéseknek és a keresztyén társadalmi mozgalmaknak. Halálával a Baross Szövetség egyik legagilisabb és legtekinélyesebb tagját veszítette el. A Szövetség elhunytá alkalmából a következő gyászjelentést adta ki:

A Baross Szövetség debreceni fiókja mély fájdalommal tudatja, hogy a helyi fiók megszervezője alapító tagja: ifj. tasnádi Kardos László ur, 1921. év dec. hó 6-án, váratlanul elhunyt. A megboldogult földi porait f. hó 8-án, csütörtökön d. é. 11 órakor fogjuk a Kossuth-u. 7. sz. gyászházban tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra kitérni. Halála fájó veszteséget jelent mindnyájunkra. Nemes emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni.

A Baross Szövetség felkéri tagjait, hogy a temetésen való részvétel végett háromnegyed 11 órakor a gyászházban gyülekezni sziveskedjenek.

**Ujdonságok.**

Lapunk legközelebbi száma **Mária mai ünnepe** miatt, szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

**Mária ünnepe.** A róm. kath. templomban ma, Sz. Mária sz. ünnepén reggel 6 órakor hajnali szent mise, 7, 11 és fél 12 órakor csendes szent misék. Fél 10 órakor nagy zent mise, utána szent beszéd. Délután fél 4 órakor szt. olvasó, 4 órakor a Mária Kongregáció, 5 órakor a Szent Ferenc III. rendjének tagfelvételi ünnepélye.

**A kormányzó névnapja.** A kormányzó öfóméltósága névnapja alkalmából nagyszamban érkeztek üdvözlő távlevelek. Ezen kívül számosan jelentek meg személyesen a pirállyi palotában, hogy szerencsekívánataikat kifejezzék. Így többek között megjelent a pápai nuncius és a budapesti diplomáciai kar tagjai, továbbá a kormány képviselőiben Bethlen István gróf miniszterelnök és a közélet számos kiválósága.

**Magyar est.** A Kékek klubjának debreceni fiókja f. hó 9-én, este 8 órai kezdettel, a zenede hangverseny-teremben „Magyar estét” tart. A tiszta jövedelmet a magyar nemzeti eszméket hirdető intézmények javára fordítják. Műsor: 1. Pálffy József apát beszéde, a modern teremtő erők

**A mentőkocsi merénylőit eltávolították a gazdasági akademiáról.****A tanári kar erélyes lépése a renitens hallgatók ellen.**

Ismeretes annak a támadásnak a részletei, amelyet a napokban a Simonyi-úton a mentőkocsi ellen követett el a debreceni gazdasági akadémia három ittas állapotban lévő hallgatója. Az eset városszerte felháborodást keltett s a rendőrség az egyik tettest, Tüdös László első éves gazdaszt le is tartóztatta, átszállította a kir. ügyészséghez, ahonnan azonban elbocsájtották.

A gazdasági akadémia néhány fegyelmezetlen hallgatójával kapcsolatosan történt események miatt az intézet igazgatósága és tanári kara erélyes intézkedésekre szánta magát. Az igazgatóságnak a nyilvánosság részére tett nyilatkozata szerint az intézetben teljes rend és fegyelem uralkodik, de a városban lakó 270 hallgató magaviseletére már a távolság miatt sem gyakorolhat ellenőrzést. — Az utóbbi időben történt botrányok ügyét megvizsgálta az igazgatóság s a bűnösöket fegyelmi utón vonta felelősségre. Megállapították, hogy a Bika-szállóban történt lövöldözést nem gazdasz-

szok követték el.

Ami a mentőkocsi elleni merénylőlet ügyét illeti, e tekintetben az igazgatóság kihallgatta Tüdös László, Geszei Gyula és Hölz Rezső hallgatókat, akik beismerték tettüket, de azzal védekeztek, hogy ittas állapotban kerültek a Simonyi-útra s fiakkert kerestek. A mentőkocsit fiakkerek nézték. Mikor tévedésük kiderült, bocsánatot kértek Biró Károly mentőtől.

A tanári kar ezt a védekezést nem vette figyelembe s tekintettel arra a közfelháborodást okozó botrányra, melyet tettük kiváltott, a tanári konferencia Tüdös, Geszei és Hölz első éves hallgatóknak az intézetből való eltávolítása mellett döntött.

Az akadémia józan, hazafias gondolkodású ifjusága is elítélte a három hallgató eljárását s tekintettel a történetekre elhatározta, hogy ezután ellenőrizni fogják egymást. Bizalmi tiszttel ruháztak fel hallgatókat, akik a jövőben történő sérelmes cselekedeteket feljelentik az igazgatóságnak.

**Véresre vertek egy borbélymestert és segédjét.****Kalandos kirándulás Vámspércsre.**

Tegnap a vámspércsi országúton vérbe fagyva találták meg Bihari László debreceni borbélymestert és segédjét. Mind a két ember alig tudott mozogni, amikor a járókelők észrevették őket. Egy szekéren bezállították Bihar és segédjét a közkórházba, ahol azonban nem igen biznak abban, hogy felépülnek, mert igen súlyos sérüléseket szenvedtek.

A borbélymester és segédje titokzatos támadásnak estek áldozatul. Vasárnap Bihari elhatározta, hogy egy kis boritalért kimegy Hajdubagosra s egyben szét néz üzlet után is, mert azt hallotta, hogy a már meglévő borbélyműhelyen kívül a népes faluban elférne még egy fodrász. Segédjével együtt indult el

Bihari a kirándulásra. Utközben történt, hogy több ember botokkal rohanta meg a fodrászt és minden előzetes szóváltás nélkül neki estek a védtelen debreceni iparosoknak és agyba főbe verték őket.

Mint kiderült a tettesek állítólag felbérlet egyének voltak, a kik meglettek őket az országúton s elverték, nehogy kedvük legyen Hajdusoboszlóra még egyszer kimenni.

A rejtélyes támadás tetteseit nyomozza a csendőrség és rendőrség is, de eddig nem sikerült elfogni az illetőket. Nagy nehézséget támaszt a nyomozásban, hogy Bihar és segédje eszméletlenül kívül fekszenek a közkórházban s nem tudnak személyleírást adni támadóikról.

ról. 2. Darkóné Simonffy Irén zongorajátéka. 3. Kardoss Géza, a Csokonai színház igazgatója szaval zenekíséret mellett. 4. Dr. Szilágyi Imre hegedűn játszik a Magyar Imre és fia zenekarának kísérete mellett. Jegyek válthatók Sesztina Lajos vaskezeskedésében.

**A Dante előadások műsora.** Közöltük, hogy Dante isteni színjátéka: A Pokol, mihamarabb bemutatásra kerül. Az előadások műsorát a következőkben adjuk: A Pokol egyes részei: A sötét erdőben. Virgiliusz és Beatrice. A Pokol kapuja. A Pokol tornáca. A szerelmem halottjai. Tivornyák hősei. Pénz és szerencse. Dis városá előtt. Meny-nyei segítség. Farkasok. Az ele-

ven liget. Tüzeső. A szörnyeteg hátán. Az eleven kárhozottak. Ronda bugyrod. Mnotaursz. A centaurok. A jósok. Ronda kőmők. Pokoli bohózat. Képmutatók. A fejetlen ember. Az éhség tornyában. Ádám mester. A Pokol fenekén. Utban a Purgatórium felé. A képekhez Babits Mihály fordítása nyomán szöveget írt s azt felolvassa: Berki Géza. Előadások tartatnak felműtök részére: vasnap d. e. 11 s hétfőn d. u. 3 órai kezdettel, az ifjuság részére szombaton s hétfőn d. e. 10 órai kezdettel. Az előadások az Urániában fognak megtartatni s a helyárok a jótékony cél dacára is mérsékeltek

**A kormányzó leányának eljegyzése.** Mint illetékes helyről jelentik, öfóméltósága nagybányai Horthy Miklósnak, Magyar ország kormányzójának és nejének jászághegyi Purgly Magdának leányát Pauletti Kisaszszonyt f. hó 5-én eljegyezte fái Fáy László tartalékos huszárfőhadnagy, földbírótokos.

**A Csokonai-kör ülése.** A Csokonai-kör választmánya december 9-én, pénteken délután 4 órakor a Csokonai-házban ülést tart. Tárgyak: Javaslat, a megüresedett isztviselői állások betöltésére. 2. Alapszabályok módosítása. 3. Dante emlékünnepek előkészítése. 4. Folyó ügyek. 5. Jelentések.

**Esik a takarmány ára.** A buza tengeri, sertés árák esése után tegnap jelentékenyen esett a takarmány ára is. A debreceni szénapiácson tegnap reggel méter mázsánként kétszáz koronával volt olcsóbb a lucerna és széna, mint a múlt héten, szombaton.

**Budapestre szökött Füstösök bejárója.** A Debreceni Újság egyik múlt számában mtgirtuk, hogy Füstös Testvérek, Egyháztér 2. szám alatti kézimunka üzletét ismeretlen tettes feltörte. A rendőrség megtudta, hogy a betörő az ellopott 83.000 korona értékű harisnya és kötött-szővött áruval Budapestre menekült s most a rendőrség a fővárosban kutatja a tettest.

**Koszorumegváltás.** Feledhetetlen s örökké az ifjuság emlékeiben élő néhai ifju Tasnádi Kardoss László nagy nevét megörökítendő: „A Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete Házalap javára” Kardoss László cég személyzete 1000 K, a Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete 1000 koronát koszorumegváltás címén kezemhez juttatott Szücs Ferenc, pénztárnok.

**Tizenötévi fegyház.** A budapesti büntetőtörvényszéken — Nagy Béla táblabíró ma délután fél 4 órakor hirdette ki az ítéletet Schreiter Róbert büntügyében. A rögtöníté biróság büntönetmondotta ki szándékos emberölés büntetében és ezért 15 évi fegyházra ítélte.

**Csillagvizsgáló műszereket kapott az állam.** Krudy Jenő, aki hosszabb ideig távol élt Amerikában, nemrégiben érkezett vissza és magával hozta nagy értékű kiváló csillagvizsgáló műszereit, amelyeket a magyar államnak ajándékozott. Hivatalos becsles szerint az adomány értéke 30—40 millió korona. A jelen körülmények között azonban annyival inkább nagyobb értéket jelent, mert a mai Csonka-Magyarországban egyetlen jól felszerelt csillagvizsgáló telep sincs. Most lehetővé válik tudósainknak, hogy munkás kutatásaitak legszélesebb mederben és a legnagyobb felkészültséggel fokozzák.

**Nem szereted magadat cimborá.** ha nem veszel még máma egy Bugyi Kalendáriumot, amék kipes, tréfás, mókás, oszt mulató. Kapható 30 koronáért az ujságárusoknál, meg a könyvetbátókba.

**Halálozás.** Fájdalomtól ösztört szívvel tudatjuk, hogy forrón szeregett ödes apánk és egyetlen testvérem néhai **Szepessy Sándor** áldásos életének 71-ik, bus özvegyiségének 5-ik évében, 2 heti súlyos szenvedés után csendesen elhunyt. Kedves halottunk földi részzeit f. hó 8-án délután 11 órakor fogjuk, a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth utcai temető szertartás terméből a sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Debrecen, 1921. december hó 7. Emléked örökké élni fog szívünkben! Egyetlen fia: Árpád nevével Winter Margittal. Testvére: Andor nevével. Valamint számos rokon és jóbarát nevében is. A temetést Fehértől Béla temetőkezelési intézete Debrecen. Vantézi.

**Bosszúból lopott.** Szücs Gergelyné debreceni lakos feljelentést tett a rendőrségen, ismeretlen tettes ellen, hogy átvallotta alatt a nagyerdőn lévő lakásának ablakát ismeretlen tolvaj beverte s behatolt a szobájába. A tettes feltörte a szekrényeket, a melyekből pénzt, ékszert és ruhásműt lopott el. A rendőrség a vasutnál elfogta azt a fiatalkórú inast, aki beismerte, hogy Szücsné kifizetett. Azzal védekezett a tettes, hogy bosszúból követte el a betörést, mert Szücs Gergelyné csizmát ígért neki, de nem vette meg az ajándékot.

**Gyászjelentés.** Mély fáda ómtól megfőt szívvel, de isen bolcs végzésben megnyugodva tudatjuk, hogy a fejlehetlen híves, szerető édesanya, gyermek, testvér, sógor, nagynéni és kedves rokon néhai **Varga Ferenc** szül. Ba ku Julianna áldásos életének 50-ik, boldog házasságának 28-ik évében hosszas, de különösen 10 heti súlyos szenvedés után f. hó 6-án csendesen elhunyt. Kedves halottunk földi részzeit f. hó 8-án, délután 2 órakor fogjuk a Móríz-telep, Kurucz-utca 25-ik számú házukból a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Péterfia utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Mely végzettségétélre rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket fogadalmass szívvel meg hívjuk. Áldás és béke drága porai a! Birtokos férje: Varga Ferenc. Gyermekai: Etelka és Margitka. Ed s anyja: öz. Balu Ferencné sz. Csonka Zsuzsanna. Testvérei: Balu Imre nevével Váráry Máriával és gyermekeivel, Erzsébet férjével Molnár Imrevel és gyermekeivel. Ehalt testvéreinek gyermekei: Mariska férjével Szabó Józseffel és gyermekeivel, Juliska és Erzsébe. Sógora: Szilágyi József nevével Molnár Zsuzsannával és gyermekeivel. Valamint kiterjedt rokonsága nevében is. — A temetést Fehértől Béla temetk. int. Degenfeld-tér, rendezti.

**Tegnap halottak.** A debreceni kir. állami anyakönyvi hivatalban tegnap a következő haláleseteket jelentették be: Holló Erzsébet ref. 22 éves. Özevgy Rác Imréné ref. 34 éves. Molnár Antal ref. 17 éves Tarpai Miklós ref. 13 hónapos. Papp Imréné ref. 66 éves. Ifj. tasnádi Kardoss László ref. 47 éves. Nádasdi Istvánné ref. 45 éves. Varga Ferenc ref. 50 éves.

**ELADÓ**

A Hatvan-utcai kertben, Kishegyesi út 35. és Halastó-utca 18. sz. alatt lévő 3276 négyszögöl területű belteleki föld, mely gyárteleknek, boltgárkertészetnek és házhelyeknek kiválóan alkalmas. Sarokföld 3 fronttal

Felvilágosítást nyújt:

**Dr. Nagy István**  
ügyvédi irodája,  
Szent Anna-utca 8. szám.

# A nagykövetek konferenciája csak IV. Károlyt sz. müzte.

Felesége és családja többi tagjaira nem vonatkozik a száműzés.

(Svájci Távirati Iroda.) Zita királyre tudvalevőleg a nagykövetek értekezletétől engedélyt kapott arra, hogy Madeirából elutazhassék és gyermekének, a 6 éves Róbert főhercegnek operációjához. — A nagykövetek konferenciája ebből az alkalomból megállapítja, hogy Károly király száműzetésére vonatkozó határozata csupán a király személyére vonatkozik, feleségére és családja öbbi tagjaira azonban nem vonatkozik.

A nagyköveti konferencia egyuttal közli a királynéval, hogy Svájcba való utazása természetesen az arra egyedül illetékes svájci kormány engedélyétől függ. A királyné ennek folytán a beutazási engedély tárgyában kérvényt intézett a svájci szövetségtanácshoz. A szövetségtanács elhatározta, hogy a királynénak, mint beteg gyermek anyjának a beutazást megengedi, azzal a feltétellel, hogy az operáció után azonnal el kell hagynia Svájcot

## Létejt az angol-ir egyezmény.

Londonból jelentik: A király Lloyd Georgenek az angol-ir egyezmény létrejötté alkalmából legbensőbb szerencsekívánatait fejezte ki.

**Dr. Hausner és Dansinger,** fogászati műtermét Bethlen utca 12. szám alá helyezte át.

**A Royal előtt elveszett** egy barna táska. Értékén felüli jutalmat kap, aki Deutsch fűszerüzletébe: Piac utca 72., behozza. A pénzt is megtarthatja, csak a kulcs és táska szükséges.

**Menekült óras és műszerész** nagyon olcsón vállal javításokat. Homokkert utca 73.

**Hölgyek arcáról hajszálakat,** szeplőt, májfoltot eltávolít Vénus kozmetika, Széchenyi-u. 16.

**Jegyespárok figyelmébe ajánlom** Berzéki új fényképészeti műtermét, Piac utca 38., főposta mellett.

**Karácsonyi díszek,** dió aranyozó, csillagszóró, képes és mesés könyvek, ifjúsági iratok és más ajándéktárgyak legjobb beszerzési forrása az Antalfi könyvkereskedése, Szent Anna és Varga u. sarok.

**Női és leányka féli kabátok** már 1500 koronától kezdve, nagy választékban érkeztek Frank Sándor női felöltő áruházában, Piac-u. 42. (Pannónia alatt.)

**Legolcsóbb, legszebb karácsonyi ajándék** egy felvétel Berzéki műterméből, Piac-utca 38. szám, főposta mellett.

**Vízvezeték, fürdőszoba berendezéseket,** javításokat jutányosan, szakszerűen készít: Máthéi János, Csapó utca 24. Telefon: 321.

**Igazolványos képek** aznap, művészi levelező lapok rövid idő alatt készülnek. Varga fényképésznél, Piac-utca 43. szám.

**A közönség tájékoztatására** közöljük, hogy a Debreceni Ujság kiadóhivatalában délután öt óráig a Kossuth-utcai kapuát van a bejárat, de délután öt órától kezdve a Piac-utca felől kiskaput át juthat be a közönség. Sokan nem tudták ezt, pedig este fényloc óráig mindég nyitva van a kiadóhivatal. Azok pedig, akik este fényloc óra után óhajtanak még valamelyes sürgős közleményt feladni a Debreceni Ujság részére, juttassák ezt egyenesen a Debreceni Ujság nyomdájába, Arany János-utca 47. szám alá.

## Közönség köréből.

Igen tisztelt Fűszerkesztő ur!  
Hálára kötelezve ha becses lapjában soraimnak többek nevében a nagyközönség érdekében helyt adna és a városi tanács, illetve a rendőrség figyelmébe ajánlaná.

Köztisztviselő lévén abban a szerencsétlen helyzetben vagyok, hogy a közbiztonság közelében lévő szükségakasztól naponta kétszer kell megenni az utat a vasutállomásig és vissza. A d li rövid munkaszünet miatt a magam fajta mostohán fizetett közalkalmazott számára a nagyon drága villanyost vagyok kénytelen igénybe venni, de minden napi bosszuságomra, midőn a a Közbiztonság-Városháza—Vasutállomás vonalon a városházánál át akarok szállni a már rendszeren elinduló helyzetben lévő villamosra, akkor a Kossuth- és Piac-utca sarkon Tóth vaskereskedő e ött levő újságáros asszony és az újságáros asztal akadályoznak meg a Széchenyi-utca felé átvethető gyalogjárón való köz ekedésben és ismétleten lemaradok az előttem elrohanó villamosról.

Szem előtt tartom azt, hogy az ujság olvasó közönség ez iránti igényeit könnyen hozzáférhető módon elégítse ki, de méltó tiszton megnézni, hogy a Városháza sarkon levő asztal a gyalogjárót teljesen elfoglalja és a Széchenyi-utcára igyekvő közönséget, vagy a két vasoszlóp közé szorítja, vagy a villamos sinekre kényszeríti. Ott van az utca másik sarkán meg 2 újságáros, tehát ezen a ztal máshova való áthelyezés nem a közönség érdeke ellen, hanem mellette volna. Egyébként is úgy tudom, hogy az újságáros asztalok csak akkor foglalhatják el, a városi tanács által engedélyezett helyüket, ha a közlekedést a legcsekélyebb mértékben sem akadályozzák.

Remé em, ha a köz ekedési viszonyokat másféleképpen éber figyelmel kiérő városi tanács és a közrendészetel szívén viselő rend rség jelen esetben is teljesíteni fogja kötelességét, akkor még megörjűk, hogy Debrecen kelős közepén akadálytalanul át lehet szállani egyik villamosról a másikra.  
Debrecen, 1921. december 6,  
Kiváló tisztelettel:  
Egy köztisztviselő.

## Színház.

**Csütörtökön:** A bor, falusi történet A bérlet.

**Pénteken:** Koldusdiák B bérlet.

**Szombaton:** Hamlet, szomorujáték C bérlet.

**Csütörtökön** a Csokonai-színházban A) bérletben A bor kerül színre a kitűnő Halassy Mariskával és a bájos Székely Zizivel, aki először lép fel e szonban.

**A Magyar Nemzeti Asszonyok Szövetsége** által december hó 17-én a Vigszínházban rendezendő „Művész estély”-re jegyek a Vigszínház pénztáránál válthatók a mai naptól. A műsorban Tormay Cecília felolvasásán kívül grandiozus koncert lesz. — Meghívó nincs!

**Medek Székelyhíd** csütörtöki hangverenyére csekély számu jegy még kapható Méliusz-nál és az estli pénztárnál.

**Jön! Danton!** A francia forradalom! A Vigszínház mozgóban.

**A leszámolás.** Helen Makowska és Mario Escarp csodás játékával, főúri dráma 6 felvonásban. Továbbá: „Miss Diogenes”, burleszk. Előadja „C” és „Kakas viadal a Filippini szigeteken”, term. felvétel. Ma, csütörtökön és holnap, pénteken, rondes hely árak mellett, 5, 7, 9-től az Urániában. Ualványjegyek érvényesek

**Nemo kapitány** 20,000 mérföld a tenger alatt Jules Verne regényét filmen ma utóljára mutatja be az Apollo 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyelővétel.

**Pánik a városban,** Budapest szenzációja, péntek, szombat és vasárnap, a Vigszínház mozgóban.

**Ne feledkezzen meg!** A Gyimesi vadvirág előadásai f. hó 14-én kezdődnek! Siessen jegyét előre megváltani. Jegyelővétel az Urániában már izombattól kezdve folyamatban lesz. Az előadások iránt óriási érdeklődés van, mert Thury Elemér „A rab Prezmér” főszerepét játéza a filmen és az előadásokon egy gyönyörű Prologot fog előadni „A rab Prezmér éneke” címen, melyet Adorján László írt.

**Odette asszony vetke** (Halálos ölelés) társadalmi dráma 6 felvonásban a párisi film teremtés remekét mutatja be holnap az Apollo. Emmy Lym, a comedie française művésznőjét a főszerepben bámulatos alakítást nyújt. Ez a film Budapesten óriási sikert aratott. Jegyelővétel.

**Merista** ma utóljára a Vigszínház mozgóban. Látványos történelmi játék, a főszerepben Beregi Oszkár és Mindszenty Mária a wieni Statsoper primaballerinája.

**ÖCSKA** vasat, rozet és mindennemű fémet legmagasabb árt veszek. — Kovácsoknak használatot becserelek. Nagyobb tételt elszállítok. **STEINER, EÖTVÖS-U. 110.**

**Villamos berendezéseket** békebeli anyaggal szakszerűenfelelőség mellett készít az **Alföldi Villamossági Vállalat** **Fazekas Imre** Debrecen, Piac-utca 43. Telefon: 5-67

**Házat** lehetőleg Hatvan-u. környékén, istállóval **megvételre keresek,** háromtól hétszáz ezer koronás vételárban. Kizárólag írásbeli részletes ajánlatok a kiadóban megtudandó címre küldendők.

**Győződjön meg!** **Brilliánsért, aranyért,** a legmagasabb árt szetem! **Gritsch ékszerkereskedő.** Verbőczy-utca 2. sz. (Iparkam ára)

**Bosznay J. és Társa**  
 Debrecen, Kossuth-utca 5.  
**női divatháza**  
**alkalmi árakon**  
 folyó hó 31-ig tartó  
**nagy karácsonyi és újévi vásárt**  
 rendez  
**férfi és női ruhaszövetekben**  
**selymekben**  
 és minden szakmában vágó cikkekben  
**Óriási választék szőrmeárukban.**  
**Külön occasió osztály.**  
**Feltűnő olcsó árakkal!**

**Nagy árleszállítás!**  
 Következő olcsó árak mellett, míg a készlet tart, vásárolhat finom kivitelű  
**Férfi box egész cipőt . . . 900 K-ért**  
**Női box egész cipőt . . . 900 K-ért**  
 Méretután szép újszerű box cipőt, valamint strapa cipőt ugyszintén férfi és női cipőket jutányosan rendelhet **Jábián Zestvérék** cipő és csizma készítő műhelyébe  
**Rákóczi-utca 71. sz.**

**Szolónak**  
 ügyes megbízható fiatal embert jó bizonyítvánnyal felvesz az Uránia 77

**Irnok.**  
 üzletszerző és egy leány irodába felvétetik Cím a kiadóban. 1792

**Fodrászcsodát**  
 althozván vagy kísérettel felvesz Bóni Csudó 62 1794

**Gyógyasztárba**  
 már működött csomagoló kisasszonyi keresek. Cím a kiadóban 1793

**Jókarban**  
 levő kis háttárv keresztesedik megvételre Cím a kiadóban 76

**Takarítónő**  
 felvétetik Pannónia szálloda. 1799

**Kocsisok**  
 és munkái. Hányok — azonnal felvétetnek Telenki utca 100 1807

**Varrodába**  
 rövid tanulási időre tanulóléányt felveszek — Péterfia 52. sz 1771

**Takarítónő**  
 felvétetik Fekete Jakabné. Piac utca 26-a III. em. 1778

**Pénztáros**  
 kisasszony felvétetik Kiss Jenő inarkamara. 1779

**Uradalmi**  
 gazdaságra állást keresztesz. Cím a kiadóban 1811

**Fodrászcsodát**  
 jó munkás azonnal belevétel Petőfi-tér 6 sz. Bukovits 1805

**Sz. araz tűz. la,**  
 felaprítva és hasabos,  
**hősz n és tő en**  
 házhoz szállítva kapható  
**Kemény fa' e' p' n.**  
 Pestl-utca 2. sz m  
 Tel fon 19.95.

**Hauvateki**  
 osztályozás folytán — Varga utcán beköltöz. hető urt ház. Honvéd utcán gazdálkodóknak alkalmas ház. Széchenyi kertben 2 nyilas szőlő és nyaralók váz. zóhidnál 10 holdas tanya eladó. Enteközés délelőtt 8—10 között. Cím a kiadóban. 1776

**Eladó**  
 egy csodat fakamé. nyozásra alkalmas szőlők Rákóczi 38. dől. be. 1773

**Eladó**  
 370 liter bocskán kertj bor. Kut utca 16 1784

**Egy**  
 prima sertés eladó. — Eötvös utca 14 1786

**Wertheim**  
 Pászka utánvoss term eladó. Mezőkeresztes dőlbe 12 és 2 óra között. Cím a kiadóban. 1785

**Két lóra**  
 való szerszám 1 ivás. szék eladó. Cím a kiadóhivatásban 1788

**Meten**  
 székalkályhá. füzéllanna finu cipő. bekecs. kocsi. lva eladó. Bethlen 76. nékműhely. 1814

**Eladó**  
 4 drb. zsirsértés 100—100 kilós egyenként is. Rákóczi utca 62 szám. 1790

**Úi korcsolva**  
 és egy rudi eladó. Piac utca 9. Bady. műt. rem. 1774

**Eladó**  
 Faragó utca 24 százá kodóknak is alkalmas nagy telkü ház. 1775

**Szaoffi utca**  
 30. sz alatt egy alie használt eredeti Stinel féle zongora. utánvoss áron eladó. 1777

**Ház**  
 Péterfia. u. Jerebóé 4 szobás. fürdőszobás. kényelmes lakás. kamrákkal. külön bálvány udvarral kerttel eladó. Ertekezni Piac utca 40 alatt. Ugyvédi iroda. 1797

**Eladó**  
 egy konzulvokör. ebéd. lő kredenc és mindenféle új és használt butorok. Ötmalom utca 9 1798

**Egy drb.**  
 elsőrendű felhasználott sertés eladó. rendez. n. úi áron. Felsőpariskola. Széchenyi ut 2. — Nagy Gábor 1802

**Maleszavi**  
 ablak. István ut 49 sz alatt eladó. 1800

**Ó-bor**  
 utbor eladó. kis és nagy rete ben. Varga Ferenc hábaképe. 1806

**Eladó**  
 egy odposum városi bunda és egy bekecs — Bővehát Bácsa bérház II. emelet 9. szám. 1732

**SZIREK ANDRAS**  
 ur- és egyenruha szabósága angol gyapjuszövetek és egyenruházati sapkák raktára  
**Szent Anna utca 1. szám**  
 Telefon szám 509.

**Megszünik**  
 Csapó-utca 16. sz. a. oipőüzem Raktáron levő  
**női, gyermek és posztó cipők, gyermek csizmák, áron alul — eladatnak.**

**Figyelem!**  
 Elsőrangú leveles **csutka**  
 boglya számra és nagymennyiségben is kapható:  
**HALÁSZ PÉTER**  
 Timár-utca 46. szám.  
 Köves út mentén, vasúti állomás mellett.

**ELADO**  
 beköltözhető ház a Domb-utcán és lakásokkal, Rákóczi-utczán, szőlőskert Rócska és Széchenyikertben, továbbá 10 hold tanyásföld becsősen 10 hold, tanya nélkül Halápon.  
 Felvilágosítást nyújt: **Dr. Góvay Béla** ügyvéd irodája Debrecen, Szent Anna utca 11. szám a'att.

**MAKKOLTATÁSRA**  
 árverés tartatik Debrecen város Erdőgazdaságának irodájában folyó hó 14-én, délelőtt 9 órakor.  
**Makkoltatható terület**  
 1. Belső Guth-szántmári uttól északra eső része 200 drb. sertésre.  
 2. Belső Guth-szántmári uttól pápai utig eső része 200 drb. sertésre.  
 Makkoltatási díj szalonna ajánlandó fel, melynek minimális mennyisége területenként 250 kg, lehet.  
 Debrecen város Erdőgazdasága.

**Árverési hirdetmény**  
 Közhírré teszem, hogy egy kézzálogul átadott „Univerzális” vas- és lemezvágógép Debrecenben, Péterfia utca 30. szám alatt 1921. évi december hó 10. (tizedik) délután 3 (három) órakor, Weiszberger Mihály, debreceni (Széchenyi ut 5.) lakos terhére és veszélyére közbenjöttem mellett megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés ellenében el fog adatni.  
 Kikiáltási ár 10.000, tizezer korona, melyen alól a gép el nem adatik.  
 Vételi illetéket és forgalmi adót a vevő viseli.  
 Debrecen, 1921 december 7.  
**Dr. Mándi András,** mint dr. Lintner Sándor, debreceni rki. közjegyzőnek a debreceni kir. közjegyzői kamara 19—1920. számú rendelvényével kirendelt helyettese.

**Szép és értékes**  
 karácsonyi és újévi ajándékot adó annak, a ki háztartási cikkeit  
**Barló**  
 fűszer, csemege- és bor kereskedésben szerzi be.  
**A karácsonyi és újévi**  
 ajándékokat siessen megtekinteni mindenki a Heszna és Lány-utcai sarok üzletében.

**Aranyat-ézüstöt.**  
 brilliánsat, zalogcedulákat vesz. Megnyitásra házhoz is emegy Steiner Mihály Hatvan-u. 2 sz udvarban I em.  
**Pénztárkezelésben**  
 iartas kisasszony felvétetik Péterfia lakatlanva Kantún. Sztiaásv Géza. 1574

**Bláronó**  
 ki főzésben is iartas azonnali belépésre felvétetik Piac utca 72 I. em. 1769

**Tuskózá**  
 emberek felbő felvétetnek Homokkert. Lónyai utcai 8. szám. 1582

**Egy szabócsodát**  
 rendez műhelyt keres. mint nagy munkához kézimunkás Kérem a címet leadni a kiadóban. 1783

**Aranyat.**  
 ezüstöt legmarhasabb napiban vászok Blátony-utca 4 1563

**Gázalkályát**  
 veszek a kassá. Varga utca 12. 1723

**Úzraci**  
 hármly me nyíráshoz veszek Simonyi u 56 1351

**Komolv**  
 urileány irodai iartas-szettel azonnal állást vállal Címet a kiadóba kérek. 1772

**Társnhat**  
 ur ember pennzel biztos mezelhetést nyújtó foglalkozáshoz Ájánlat a kiadóban adandó — Bácska lóllirére. 1791

**Tanítónő**  
 privátórakat ad. kezdőknek zongorát tanít, vagy irodai alkalmazást keres. Várkezdő Mihály 27. 1813

**Melv**  
 nemeslelkű ur család fogadna házvezetőnőket jó bizonyítvánnyal rendelkező nőt kis ever mekével. Hattartás minden ázabam iartas. főzést önállóan vállalja. 1789

**Butorozott**  
 szoba villanyvilláprítás-sal 3 szemelv részere teljes ellátással kiadóban 1809

**Salak**  
 a Bika udvaráról díjtalanul elszállítható. 1782

**Kereslet**

**Aranyat-ézüstöt.**  
 brilliánsat, zalogcedulákat vesz. Megnyitásra házhoz is emegy Steiner Mihály Hatvan-u. 2 sz udvarban I em.  
**Pénztárkezelésben**  
 iartas kisasszony felvétetik Péterfia lakatlanva Kantún. Sztiaásv Géza. 1574

**Bláronó**  
 ki főzésben is iartas azonnali belépésre felvétetik Piac utca 72 I. em. 1769

**Tuskózá**  
 emberek felbő felvétetnek Homokkert. Lónyai utcai 8. szám. 1582

**Egy szabócsodát**  
 rendez műhelyt keres. mint nagy munkához kézimunkás Kérem a címet leadni a kiadóban. 1783

**Aranyat.**  
 ezüstöt legmarhasabb napiban vászok Blátony-utca 4 1563

**Gázalkályát**  
 veszek a kassá. Varga utca 12. 1723

**Úzraci**  
 hármly me nyíráshoz veszek Simonyi u 56 1351

**Eladás**  
 ülé fűrdőkád. önmelegítővel áras fűvezek és egy 10x15 fűnylkepező-gép film kazettával. — Cím a kiadóhivatásban Sz

**Egy drb.**  
 hizott sertés eladó. Kutu 74. szám. F

**Eladó**  
 8 hold föld a Hosszúrályi ut mentén a Szabó tisztiálla mellett gazdasági épülettel együtt a hagoszi tazon. Ertekezni nevanott Gáti Kálmánnál 1599

**60 kilós**  
 hizott sertésnek fele eladó. Szabbanos u. 9 sz. 1813

**Egy**  
 26-os korcsolva eladó Rákóczi u. 10. 1810

**Nvoleszáz**  
 darab cserép eladó Berezdi utca 38. Kóntóskert. 1806

**Eladó**  
 ház Nemes utca 4. sz 681 négyezögöl földdel nevanott egy varrodá. 1795

**Nauvobb**  
 üzleti mákdánáló eladó Miklós utca 22. üzletben. 1798

**Két**  
 bunda eladó Mezőkeresztes belő Nagy. szűcsnék — Szent Anna u. 1572

**Zöldfa u**  
 11. számú ház eladó. 1576

**Fiatal**  
 farkas kutyák eladó. Kandia u. 2. 1743

**Eladó**  
 370 liter bocskán kertj bor. Kut utca 16 1784

**Egy**  
 prima sertés eladó. — Eötvös utca 14 1786

**Wertheim**  
 Pászka utánvoss term eladó. Mezőkeresztes dőlbe 12 és 2 óra között. Cím a kiadóban. 1785

**Két lóra**  
 való szerszám 1 ivás. szék eladó. Cím a kiadóhivatásban 1788

**Meten**  
 székalkályhá. füzéllanna finu cipő. bekecs. kocsi. lva eladó. Bethlen 76. nékműhely. 1814

**Eladó**  
 4 drb. zsirsértés 100—100 kilós egyenként is. Rákóczi utca 62 szám. 1790

**Úi korcsolva**  
 és egy rudi eladó. Piac utca 9. Bady. műt. rem. 1774

**Eladó**  
 Faragó utca 24 százá kodóknak is alkalmas nagy telkü ház. 1775

**Szaoffi utca**  
 30. sz alatt egy alie használt eredeti Stinel féle zongora. utánvoss áron eladó. 1777

**Ház**  
 Péterfia. u. Jerebóé 4 szobás. fürdőszobás. kényelmes lakás. kamrákkal. külön bálvány udvarral kerttel eladó. Ertekezni Piac utca 40 alatt. Ugyvédi iroda. 1797

**Eladó**  
 egy konzulvokör. ebéd. lő kredenc és mindenféle új és használt butorok. Ötmalom utca 9 1798

**Egy drb.**  
 elsőrendű felhasználott sertés eladó. rendez. n. úi áron. Felsőpariskola. Széchenyi ut 2. — Nagy Gábor 1802

**Maleszavi**  
 ablak. István ut 49 sz alatt eladó. 1800

**Ó-bor**  
 utbor eladó. kis és nagy rete ben. Varga Ferenc hábaképe. 1806

**Eladó**  
 egy odposum városi bunda és egy bekecs — Bővehát Bácsa bérház II. emelet 9. szám. 1732

**APRÓ HIRDETÉSEK.**

Apró hirdetések egyszeri beiktatásáig 15 szög 15 K minden további szög 1 K 50 — Vasárnap és ünnepi számok részére feladatt apró hirdetések 10 szög 20 K. minden további szög 1 K

**Ajánlat**

**Hordóskánosztá**  
 sütők kapható. Hatvan utca 13. emelet háttul. 1801

**Kínordásra**  
 rozsi kapható. nevanott kőszita és kvártzyos felvétel. Berci utca 3. 1804

**Szatócsüzet**  
 forgalmas utóban. áruval és berendezéssel azonnali átvehető. Cím a kiadóban. 1780

**Férfi**  
 cipő készítő. Miklós utca 71. 1460

**Aranyat-ézüstöt.**  
 brilliánsat, zalogcedulákat vesz. Megnyitásra házhoz is emegy Steiner Mihály Hatvan-u. 2 sz udvarban I em.  
**Pénztárkezelésben**  
 iartas kisasszony felvétetik Péterfia lakatlanva Kantún. Sztiaásv Géza. 1574

**Bláronó**  
 ki főzésben is iartas azonnali belépésre felvétetik Piac utca 72 I. em. 1769

**Tuskózá**  
 emberek felbő felvétetnek Homokkert. Lónyai utcai 8. szám. 1582

**Egy szabócsodát**  
 rendez műhelyt keres. mint nagy munkához kézimunkás Kérem a címet leadni a kiadóban. 1783

**Aranyat.**  
 ezüstöt legmarhasabb napiban vászok Blátony-utca 4 1563

**Gázalkályát**  
 veszek a kassá. Varga utca 12. 1723

**Úzraci**  
 hármly me nyíráshoz veszek Simonyi u 56 1351